

Metsähallituksen luontopalvelut

Upeimman luontomme hoitaja

VUOSIKERTOMUS 2012

Luottamus ansaitaan teoilla

Metsähallituksen luontopalvelujen vuoden 2012 tulokset olivat hyviä. Ne vastaavat eduskunnan ja ministeriöiden meille asettamia tavoitteita ja osittain ylittävät ne. Sen lisäksi työmme tulokset on tunnustettu elinkeinoelämän keskuudessa niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Tämä on saavutettu yhteistyöllä monien eri kumppanien kanssa, ja siksi työllämme on ansaitusti eduskunnan ja ministeriöiden sekä eri rahoittajien luottamus.

Metsähallituksen luontopalvelujen työ perustuu Suomen lainsäädäntöön sekä EU:n direktiiveihin ja YK:n sopimuksiin. Työmme edistää yhtä aikaa suomalaisten työllisyyttä ja hyvinvointia sekä globaaleja tavoitteita luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta. Säilyttämme ja lisäämme yhteisen luonto-omaisuuden arvoa ja siihen perustuvia palveluja.

Myös kansainvälisissä vertailuissa olemme menestyneet erinomaisesti. Tähän menestykseen on kaksi seikkaa vaikuttanut keskeisesti. Ensinnäkin saamme kiittää valtion kiinteistöstrategiaa siitä, että suojelualueiden hoito on keskitetty yhdelle organisaatiolle eli luontopalveluille. Tässä Suomi eroaa muista Euroopan maista. Suomen linja on tehostanut suojelualueiden hallintaa ja parantanut asiakkaiden palveluja.

Toiseksi Natura 2000 -verkosto on perustamisvaiheensa vaikeuksien jälkeen osoittautunut menestystarinaksi. Tämä maailman kattavin yhtenäinen suojelualueverkosto on osoittanut, mikä luonossamme on Euroopan mittakaavassa

METSÄHALLITUS / JARI KOSTET

erityisen arvokasta. Se on myös ryhdistänyt tavoitteiden asettelua ja tulosten arviointia.

Kuuluminen Natura-verkoston ja muu kansainvälinen yhteistyö lisää myös kansainvälistä rahoitusta. Luontopalvelut on mittava EU-hankerahoituksen saaja. Tämän ansiosta olemme kyenneet tuomaan EU-rahoitusta paikallistalouteen, kun samalla olemme rakentaneet eurooppalaista identiteettiä.

Lisääntynyt verkostoituminen niin paikallisten yritysten kuin kansainvälisten kumppanien kanssa on ollut tärkeää myös henkilöstön motivoimiselle. Henkilöstömme on koulutettua, itsenäistä ja työhönsä sitoutunutta, on sitten kyse metsästä- ja kalastusluvista valtion maille,

Itämeren vedenalaisista kartoituksista tai kansallispuistojen jätehuollosta. Tällainen joustava asiantuntijajoukko, eräänlainen klaani, asettaa johtamiselle haasteita. Jyräämällä ei synny tulosta, vaan henkilöstöä kannustetaan kehittämällä toimintaa ja antamalla mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön. Uudet toimintatavat on myös perusteltava ja osoitettava hyväksi. Silloin ne sisäistetään työn ilon ja armon lähteiksi. Tässä tehtävässä luontopalvelujen ohjausyksiköillä on merkittävä rooli. Tavoitteena on jatkuvasti innostaa uuden oppimiseen.

Vuonna 2012 on myös Suomen luontokeskus Haltian rakentaminen edennyt pitkälle. Haltiakin on erinomainen esimerkki nykyaikaisesta toimintatavastamme: Sitä rakennuttava Nuuksiokeskus Oy ei ole yksin luontopalvelujen tytäryhtiö, vaan osakkaina ovat myös Espoon kaupunki ja Solvalla Nedre. Toimintaa rahoittavat lisäksi Espoo, Helsinki, Vantaa, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti. Kun Haltian palveluita tuottaa kanssamme vielä huomattava matkailuyritysten joukko, kyse on todellisesta public-private-partnershipista eli julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudesta.

Samaan yhteistyöhakuihin tapaan jatkamme työtämme myös vuonna 2013. Uskomme, että siten ansaitsemme rahoittajiemme ja kumppaniemme luottamuksen myös kuluvana vuonna.

Raimo Väisänen,
luontopalvelujohtaja

Luonto luo työpaikkoja ja tuo turisteja

Suomen 37 kansallispuistoa muodostavat upeiden luontokohteiden verkoston ja ovat matkailijoille laadun tae. Kansallispuistot ovat tyypillistä suomalaista luontoa, mutta ne ovat myös kansainvälisesti arvokkainta osaa luonnostamme. Metsähallituksen luontopalvelut -yksikkö hoitaa kaikkia kansallispuistoja, luonnonpuistoja sekä mm. Merenkurkun maailmanperintöaluetta.

Vuonna 2012 kansallispuistoissa vierailtiin yli kaksi miljoonaa kertaa. Käyntien määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa.

Metsähallituksen luontopalvelut ylläpitää verovaroin reittejä ja taukopaikkoja, opasteita sekä laajaa verkkosivustoa ja luontokeskusten toimintaa. Palvelukokonaisuutemme houkuttelee tutustumaan luontoon ja tukee luontomatkaileuryritysten toimintaa. Kansallispuistoihin kannattaa panostaa, sillä jokainen valtion sijoittama euro palautuu puistoista takaisin yhteiskunnalle keskimäärin kymmenkertaisesti. Paikallistaloudellisista vaikutuksista ja käyntimääristä on lisätietoa julkaisun lopussa.

Esimerkiksi Lemmenjoen kansallispuiston kävijät tuovat Inarin paikallistalouteen yli 750 000 euroa vuodessa. Metsähalli-

↑ Kolin kansallispuisto valittiin Vuoden Retki-kohteeksi 2013 Retki-messujen yleisöäänestyksessä. Koliin ihastui myös kansallispuistokummi Saimi Hoyer. Saimi ja muut kansallispuistokummit Patrik Borg, Fatbardhe Hetemaj, Mikko ”Peltsi” Peltola ja Lauri Tähhä haluavat kaikki innostaa suomalaisia retkille kansallispuistoihin.

KUVA: METSÄHALLITUS / JOHANNA KOKKOLA

tuksen kävijätutkimuksesta saadut tiedot vahvistavat kuvaa vaativasta retkeilykohteesta, joka houkuttaa nimenomaan erämaisyytensä vuoksi. Hyviksi koetut Lemmenjoen yritysten palvelut mahdollistavat elämyksellisen päiväretken myös pienemällä kokemuksella. Retkeilijä viiptyy seudulla keskimäärin kuusi vuorokautta ja jättää rahaa paikallistalouteen ostamalla majoitusta, kuljetuksia tai ruokaa. Kansallispuistokäyntien tuoma 10 henkilötyövuoden työllisyysvaikutus on syrjäseudulla merkittävä.

Luontomatkailulle uusia ulottuvuuksia kumppanien kanssa

Työllisyysvaikutuksia on myös hanke-toiminnalla, ja hankkeiden tulokset puolestaan lisäävät palveluja ja elämyksiä. Lemmenjoen kansallispuiston vieressä, Hammastunturin erämaassa, Metsähallitus, Inarin kunta ja Kultamuseo yhdistivät voimansa Ivalojoen kultahistoriallisten rakennusten kunnostamiseksi. Rahoittajaksi saatiin myös Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto. Arvokkain ja suosituin osa Ivalojoen lähes 150-vuotiaasta kullankaivuperinteestä säilyy taas pitkään tuhansien kulkijoiden nähtävyyksinä ja majoituspaikkoina perinteisten autiotupien tapaan.

Mahtavat maisemat ja entinen elämänmeno houkuttavat matkailijoita myös merialueilla. Merenkurkun maailmanperintöpäivät sekä elokuinen majakaviikonloppu toivat vilinää saaristoon. Metsähallitus, yritykset ja yhdistykset

”Saariselän vetovoimaisuus rakentuu luontoarvoista.”

INARIN KUNNANVALTUUSTON PUHEENJOHTAJA
TEUVO KATAJAMAA. LAPIN KANSA 25.6.2012

järjestivät tapahtumia Vaasan saaristossa, Selkämerellä ja Porvoon Söderskärillä. Säpin, Kylmäpihlajan ja Isokarin majakoiden huipuille kiipesi yhden päivän aikana yhteensä yli 600 kävijää, ja 150-vuotisjuhlaansa viettänyt Söderskärin majakka vastaanotti yksin saman määrän vieraita.

Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa saaristossa merkittäviä kulttuuriperintö- ja luontokohteita yhteistyössä talkoolaisien ja paikallisten kanssa. Pyrimme myös yhdessä hankkimaan rahoitusta, jotta saaristo säilyy elävänä. Söderskärin luotsi-

ja majakanvartijatalojen kunnostus alkoi viime vuonna, ja Selkämerellä solmimme yhteistyösopimuksen kahdeksan satakuntalaisen matkailuyrityksen kanssa.

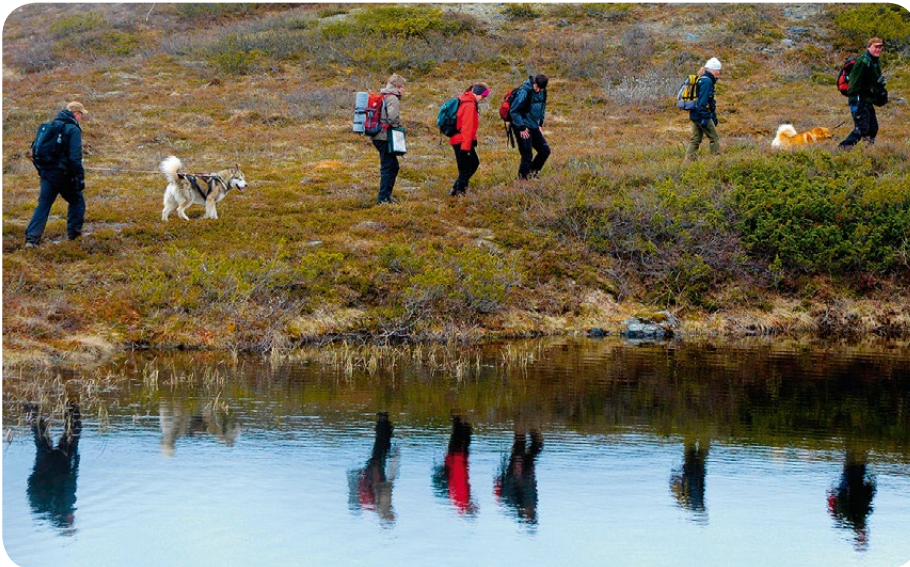
Merenkurkussa solmitun yhteistyösopimuksen tarkoituksena on sovittaa yhteen Metsähallituksen ja alueen kuntien rahoitus ja asiantuntemus maailmanperintöalueen kehittämiseksi. Sopimuksen mukainen asiakaspalveluyhteistyö on jo käynnistetty.

Tärkeitä kumppaneita löytyy myös naapurimaista. Karjalan alueen näkyvyyttä luontomatkailun kohteena ryhdyimme vahvistamaan Suomen ja Venäjän Quality-CET-yhteishankkeella. Lapista ja Kuusamosta on jo hyviä kokemuksia ns. puistoparien yhteistyöstä. Kummaltakin puolelta rajaa nimettiin nyt Karjalassa suojelualueita toistensa pareiksi ja kannustajiksi lisäämään luontomatkailukohdeiden yhteistyötä, henkilökunnan tietotaitoa ja markkinointitoimia.

Nuorisotyöttömyyttä vastaan kansallispuistoissa

Monipuolinen työ Suomen luonnon hyväksi tuli tutuksi 138 nuorelle, jotka Metsähallituksen luontopalvelut palkkasi valtion kahden miljoonan euron työllistämismäärärahan avulla. Nuoret työskentelivät kesällä ja syksyllä mm. kansallispuistoissa ja asiakaspalvelutehtävissä luontokeskuksissa. He myös toivat tuoretta tietoa viestintätavoista, joilla nappaamme nuoret mukaan kansallispuistojen ystäviksi.

– Lähes kaikkia Suomen suojelualueita hoitavalla organisaatiollamme oli hyvät valmiudet tarjota ripeästi töitä suurellekin määrälle nuoria koko maassa ja myös aloilla ja paikkakunnilla, joissa työllistyminen on vaikeaa, kertoo kehittämisspäälikkö **Pertti Itkonen.**

Pallas–Yllästunturin kansallispuiston sekä kuntien ja paikallisten yritysten Kylästä kylään -hanke kehittää kesämatkailua luomalla reittien ja palvelujen verkoston, jotta retkeilijä voi vaeltaa Suomen suosituimmassa kansallispuistossa päivärepun kanssa ja yöpyä kylissä palvelujen ääressä. Jo lähes 400 matkailijaa on tilannut tämän retkipaketin kesäksi 2013. KUVA: METSÄHALLITUS / SEIJA OLKKONEN.

Itämeren rantavedet ovat monimuotoisia sekä lajistoltaan että pohjan laadultaan, esimerkiksi Tammisaaren saariston kansallispuistossa. Toisin kuin kesällä, syksyllä vesi on usein hyvin kirkasta. KUVA: MATS WESTERBOM.

Tehokas suojelu tuottaa tuloksia

Metsähallituksen luontopalvelujen suojelutyön piiriin kuuluvat metsäluonnon lisäksi niin tunturit, meret kuin sisävedetkin sekä niiden lajisto. Selvitämme arvokkaiden lajien esiintymiä ja hoidamme elinympäristöjä, jotta upea luontomme ei köyhtyisi. Rikkautta luonnossa ovat myös historian jäljet, jotka kiinnostavat nykyisiäkin kulkijoita.

Toimintamme meriluonnonsuojelussa oli vilkasta vuonna 2012. Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU sai osan Itämeren suojelulle osoitetusta

lisärahoituksesta ja inventointeja voitiin lisätä merkittävästi. Vesillä työskentelevän henkilöstömme määrä kasvoi samassa suhteessa, ja hankimme myös neljä uutta, merikelpoista venettä. Uusimme myös videokalustoa yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Kovista tuulista huolimatta saimme kartoitettua videomalla 9 000 kohdepistettä (5 000 pistettä vuonna 2011).

VELMUn tuomaa tietoa vedenalaisista merilajeista voidaan hyödyntää sekä merellisten luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelussa, luonnonsuojelun tehostamisessa että merialuesuunnittelussa.

Saimaannorppia ensi kertaa yli 300

Metsähallitus arvioi erittäin uhanalaisen saimaannorpan yksilömääräksi viime vuonna 310.

– Saimaannorppakanta kasvoi nyt kolmatta vuotta peräkkäin. Kasvua auttavat laajennetut verkkokalastuksen rajoitukset ja kolmen viime talven riittävät kinokset pesintään, kertoo ylitarkastaja **Tero Sipilä**.

Saimaannorppakanta pyritään kasvattamaan noin 400 norpaksi vuoteen 2025 mennessä. Tämänkokoista kantaa pidetään ns. pienimpänä elinkykyisenä kantana. Suuri uhka ovat kuolemat kalaverkoihin. Valtioneuvosto on antanut vuo-

desta 2011 asetukset kalastusrajoituksista norpan suojelemiseksi.

Metsähallituksen luontovalvojat ja erätarkastajat valvoivat verkkokalastusta saimaannorpan pesimäalueilla jäiden lähdöstä saakka. Mukana oli myös osakaskuntien kalastusvalvojia. Etelä-Savon ELY-keskus on sopinut noin 260 osakaskunnan kanssa, ettei verkoilla kalasteta huhtikuun puolivälistä kesäkuun loppuun. Kalaverkot puuttuivatkin rajoitusalueilta lähes tyystin.

Erävalvonta tukee myös lajisuojelua

Metsähallituksessa on nyt 11 erätarkastajaa, kun uusi erätarkastaja aloitti työnsä Keski- ja Etelä-Lapissa.

– Erävalvonnan tehostaminen on jo usean vuoden ajan ollut tarpeen suurpetojen laittoman pyynnin ennaltaehkäi-

syn ja nopeasti kasvavan maastoliikenteen vuoksi, sanoo aluepäällikkö **Pirjo Ilvesviita**.

Erätarkastajat valvovat metsästyksen, kalastuksen ja maastoliikenteen sujumista lakien ja lupien mukaan. Taustatukenaan heillä ovat lain suomat poliisivaltuudet, mutta konkreettista apua tarvitaan virkavereilta. Mm. moottorikelkkailua valvovat myös poliisi ja rajavartiolaitos, ja kevättalvella muistutettiin pohjoisen kelkkailijoita siitä, että kelkkailukausi sattuu ajankohtaan, jolloin maakotkien pesintä on häiriöalttiissa vaiheessa. Jo yksikin varomaton ajelu lähellä pesäpuuta saattaa tuhota pesinnän.

Moottorikelkkareitistöjä on yhteensä noin 20 000 km, josta puolet on Metsähallituksen ylläpitämiä uria.

– Urille tarvitaan erillinen maksullinen lupa, jonka voi hankkia myös puhelimitse. Reitit kulkevat lähes kokonaan talousmet-

sissä suojelualueiden ulkopuolella, sanoo erätarkastaja **Markus Aho**.

Uusi kalastuslaki edellyttää kalastusvalvojan kokeen suorittamista. Erätarkastajien avuksi kokeen suoritti Metsähallituksessa 13 valvojaa eri puolilla Suomea sekä parisensataa vapaaehtoista, joille järjestimme koulutuksen.

Suojelualueille lisää pinta-alaa ja yhteistä suunnittelua

Metsähallituksen luontopalvelut osallistui aktiivisesti ympäristöministeriön laajaan säädösvalmistelutyöhön uusien luonnonsuojelualueiden perustamiseksi mm. Varsinais-Suomeen ja Saimaalle. Osallistuimme myös Metsähallituksen valmisteluihin Ylä-Lapin luonnovarasuunnitelman laatimiseksi ja Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman METSON täydentämiseksi.

Metsähallituksen tehtäviin kuuluu hallinnoimimme alueiden maankäytön suunnittelu yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Suomi sai kansainvälisessä luonnonsuojelukongressissa mainiota mainetta, kun se esitteli Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman tekoa. Metsähallituksen luontopalvelut teki suunnitelman Saamelaiskäräjien kanssa, ja työn alusta asti on otettu huomioon alkuperäiskansan näkemykset kotiseutualueellaan. Suomi on maailman ensimmäinen maa, jossa näitä YK:n AkWè:Kon-suunnitteluohjeita on sovellettu.

Vuonna 2011 perustettujen Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistojen käytön suunnittelu alkoi. Sipoonkorven kansallispuiston käyttäjille merkittäviä asioita ovat kulkuväylät puistoon, reittien ja retkeilyrakenteiden sijoittaminen, luontoarvojen turvaaminen ja yhteistyö paikallisten asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Palautetta ja kehittämissuhteita retkeilypalveluista kerättiin karttapohjaisessa verkkopalvelussa.

Erätarkastaja moottorikelkkailua valvomassa Lapin erämaassa. KUVA: METSÄHALLITUS / HANNALEENA MÄKI-PETÄYS.

Verikurjenpolvi (*Geranium sanguineum*) kukoista Saaristomeren kansallispuiston kuivilla kedoilla. KUVA: METSÄHALLITUS / KATJA RAATIKAINEN

Laaja luonnonhoitohanke käynnistyi

Metsähallituksen luontopalvelut käynnisti viime vuonna mittavan, viisivuotisen Luonnonhoito-LIFE-hankkeen. Sen aikana hoidamme lajistoltaan arvokkaita lehtoja, lehtimetsiä, niittyjä ja ketoja lähes tuhannella hehtaarilla ja 59 alueella eri puolella Suomea Saaristomereltä Kuusamoon.

– Hankkeeseen valitut kohteet ovat enimmäkseen pienikokoisia ja vaarassa menettää lajistolliset arvonsa ilman hoitotoimia, korostaa suojelubiologi **Katja Raatikainen**. Kustannusarvio on 3,65 miljoonaa euroa, josta EU rahoittaa puolet. Yhteistyökumppaneina ovat WWF Suomi ja Suomen ympäristökeskus.

Luonnonhoito-LIFE

Species-rich LIFE

Ennen hoitotoimia kohteiden kulttuuriperintöarvot selvitetään niiden säilymistä varmistamiseksi. Myös yksityishenkilöt on kutsuttu mukaan osallistumaan ja tutustumaan suojelualueiden hoitoon. Kuopiossa kartoitimme Puijon luonnonsojelualueiden kulttuuriperintöä ja samallajistoa sekä keräsimme yleisöltä vinkkejä alueiden historiallisista kohteista sekä vieraslajeista kuten jättiputkesta ja jättipalsamista. Vieraslajeille annettiin lähtökäskey, sillä ne vievät elintilaa kotimaisilta lehtolajeilta, joista osa on jo uhanalaisia.

Uusia lajilöytöjä Lapista

– Eri eliöryhmät, kuten päiväperhoset ja vaaksiaiset, ilmentävät erityyppisiä luontoarvoja, muistuttaa suojelubiologi **Jukka Salmela**, joka löysi viisi entuudestaan tuntematonta kairanokiperhosen (*Erebia disa*) populaatiota Lapin lajistokartoituksissamme. – Esimerkiksi ne suot, joilla tavataan kairanokiperhosta, eivät todennäköisesti ole hyviä uhanalaisille sääskille ja kärpäksille. Tästä syystä lajitietoa pitää kerryttää laajalla arsenaalilla.

Hienoja uusia löytöjä teki myös sammalasiantuntija **Riikka Juutinen**.

– Mahdollisuudet määrittää luotettavasti sammallajeja maastossa ovat rajalliset, joten suuri työ tehdään maastokauden jälkeen mikroskoopin ääressä, hän kertoo. Viime vuonna ilahduttivat muutamien erittäin uhanalaisten sammalien uudet esiintymät. Usein uhanalaisen sammalen kasvupaikkana on jokin harvinainen ja lajistoltaan muutenkin arvokas luontotyyppi. Kartoitukset toivatkin uutta tietoa monesta Pohjois-Lapin huonosti tunnetusta luontotyypistä kuten huurresammallahteistä, kalkkikallioista, lapinvuokkokankaista ja letoista.

Lapissa selvitämme myös jokihelminsimpukan tilaa yhteishankkeessa norjalaisen ja ruotsalaisten tutkijoiden kanssa ja testaamme uusia menetelmiä lajin elvyttämiseksi.

Myös kulttuuriperintö on suojelukohde

Jokihelminsimpukka eli raakku on osa luonnonkäytön historiaa. Kainuun helmenkalastajat -hankkeessamme selvitetään raakun nykytilaa Kainuun puolella. Uhanalaisen lajin esiintymisestä siellä tiedetään hyvin vähän, vaikka esiintymät tulisi huomioida maankäytössä. Hankkeen myötä kootaan myös helmenpyyntiin liittyvää kulttuurihistoriallista materiaalia ja selvitetään, voisiko raakkuja lisätä istuttamalla niiden isäntäkaloja vesistöihin.

Kulttuuriperinnöstämme kertyi jälleen uutta tietoa kautta Suomen. Hossan retkeilyalueella Suomussalmella on aiemmin kartoitettu esihistoriaa, vanhoja rakennuksia ja vedenalaista kulttuuriperintöä. Kesällä 2012 viimeinenkin palapelin palaan saatiin paikalleen, kun arkeologi **Oili Räihälä** etsi viime vuosisatojen ihmistöiminnan jälkiä. Dokumentoidut 85 kulttuuriperintökohdetta kertovat tervanpoltosta, poronhoidosta, metsätöistä ja niittytaloudesta. Inventointien pohjalta piirretty esiintarina lähes kymmentuhattavuotisesta historiasta. Kulttuuriperintöinventoinnin keskeisiä tavoitteita ovatkin paikallishistorian tuntemuksen parantaminen ja tulosten hyödyntäminen matkailussa.

Arkeologit ja rakennustutkijat ehtivät myös saaristoon. Selkämeren kansallispuiston ulkosaariston saarten rakennusperintökohteille tehtiin kuntotarkastuksia ja korjaussuunnitelmia. Merenkurkun maailmanperintöalueen hoitoa koordinoivan Metsähallituksen sekä alueen asukkaiden, Oulun yliopiston ja Museoviraston yhteistyönä laadittiin maailmanperintöalueen asukkaille korjausohjeisto Vaasan rannikkoseudun arvokkaan rakennusperinnön vaalimiseen.

Opastetulla melontaretkellä Linnansaaren kansallispuistossa pääsee aivan lähelle luontoa. KUVA: METSÄHALLITUS / TEA KARVINEN.

Monta mukavaa reittiä luonnon aarteiden luo

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden palvelut ulottuvat maastoreiteistä ja autiotuvista verkkosivustoihin ja opasretkiin. Valikoimaa riittää niin aloittelijalle kuin kokeneelle konkarillekin. Monipuolisuuden takeena on myös Metsähallituksen luontopalvelujen eli valtion yhteistyö matkailuyritysten ja muiden toimijoiden, kuten kuntien ja yhdistysten kanssa.

Yleisö äänesti Kouvolan seudulla sijaitsevan Repoveden kansallispuiston Vuoden retkikohteeksi 2012,

ja suosio näkyy: käyntimäärä oli lähes 90 000, kun se edellisvuonna oli 78 500. Puiston jylhissä maisemissa voi harrastaa monenmoista marjastuksesta ja melomisesta kiipeilyyn ja lumikenkäilyyn. Varsinkin lapsiperheet ovat löytäneet tiensä Repovedelle, johon liittyy laaja yksityinen suojelualue, UPM:n omistama Aarnikotkan metsä.

Palveluja tarvitaankin lisää, ja teimme Ketunlenkin reitin, joka kutsuu turvalliseen seikkailuun riippusillalle ja Ketunlossin luo. Pysäköintipaikkoja on lisätty ja varauskodat odottavat yöpyjiä.

Metsämörriohjaajat puolestaan innostavat hauskoilla tavoilla lapsia liikkumaan luonnossa. Metsämörriohjaajat ry sai Metsähallituksen ja Suomen Urheilugaalan palkinnon koko maan kattavasta työstään lasten ja nuorten luontoliikunnan edistämiseksi. Aktiivinen luontosuhde ja -liikunta edistävät fyysistä ja psyykkistä kehitystä. Tutkimusten mukaan luonnossa oleskelu ja liikkuminen tuovat hyvinvointia jo pieninäkin annoksina.

Uudet luontokeskuksemme Naava ja Liminganlahti suureen suosioon

Itä-Lappi sai monipuolisen näyttely- ja tapahtumakeskuksen, kun luontokeskus Naava avasi ovensa kesäkuussa Pyhä-Luoston kansallispuiston kupeessa. Naavan toiminnasta vastaavan Metsähallituk-

sen luontopalvelujen lisäksi mukana on monia julkisen ja yksityisen sektorin toimijoita. Tavoitteena on matkailijoiden palvelun lisäksi tukea kestävän luontomatkailun kehittymistä monipuolistamalla tarjontaa Lapissa.

Liminganlahdella lähellä Oulua kuoriutui keväällä entisestä luontokeskuksesta aivan uusi, ja Suomen hienoin lintuvesi sai arvoisensa esittelyn. Toiminnallinen ja visuaalisesti upea näyttely ”Lintujen kahdeksan vuodenaikaa” sai heti suuren suosion, sillä sen keskellä voi ympäri vuoden kokea lintujen muuttoajan ihmeet. Erityisesti lapsiperheet ovat löytäneet uuden vierailukohteen.

Kumpikin luontokeskus ylitti kävijätavoitteensa. Vieraita kävi vuoden loppuun mennessä yhteensä yli 111 000.

Suomen luontokeskus Haltia kiirehti kohti avajaisiaan

Maaliskuussa nousivat puuelementtiseinät Nuuksiossa, ja Espoo-päivänä elokuussa yli 500 ihmistä kurkisti upeaan, uuteen luontokeskukseen, joka tulee esit-

telemään koko luontomme helmet tuntu-reilta saaristoon. Haltia avautuu touku-kuussa 2013, ja kävijät pääsevät huippu-tekniologian avulla kokemaan Suomen luonnon kosketuksen. Luonto ja ekologi-suus näkyvät myös talon rakenne- ja ener-giaratkaisuissa: Haltiasta tulee Suomen ensimmäinen, kokonaan puusta tehty jul-kinen rakennus, ja se käyttää mm. kallio- ja aurinkolämpöä.

Katon alta pääsee luonnollisesti suo-raan luontoon, Nuuksion kansallispuis-toon, minne Metsähallitus on rakentanut vuonna 2012 uusia reittejä mm. koulu-laisten luonto-opetusta silmällä pitäen ja esteetöntä liikkumista helpottamaan.

Oulun seudulla hyvinvointia puistoista ja kansallispuistoista

Oulun seudun virkistysalueista rakennetaan parin lähivuoden aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa yhtenäinen palvelu-kokonaisuus, jonka myötä tieto laaduk-

kaista virkistyskohteista löytyy helposti yhdestä paikasta. Niin kaupunkipuistot ja muut lähiliikuntapaikat kuin kansallis-puistot ja muut luontokohteet tarjoavat yhdessä elämyksiä ja hyvää vointia seudun asukkaille. Maahanmuuttajille kehitämme Suomen luonnosta, lähikohteista ja niihin liittyvistä harrastusmahdollisuuksista ker-tovan paketin.

Tutkimusyhteistyön avulla rakennetaan myös keino todentaa luonnon terveysvai-kutuksia, jolloin luontoalueiden hoitajat voivat omalta osaltaan edistää kansalais-ten terveyttä tarjoamalla yhä laadukkaam-pia elämyksiä luonnossa.

*”Hiljaisuus.
Metsänhenkiä!”*

KESKISUOMALAINEN 29.3.2012
ISOJÄRVEN KANSALLISPUISTON TUNNELMASTA

Kestäviä reittirakenteita myös teräsestä

Avainsana luontopolkujen ja reittien yllä-pidossa on kestävyys. Rakenteiden on oltava vankkoja, turvallisia ja pitkäikäisiä. Otamme huomioon luonnon kestävyden ohjaamalla kulkijoita vähemmän kulutus-herkille alueille. Taloudellista kestävyttä edistämme kehittämällä uusia rakennus-tapoja ja -materiaaleja.

Pitkosten, maastoportaiden ja kevyiden puusiltojen keskimääräinen elinkaari on vain noin 15 vuotta, ja puuosien uusiminen tuo huoltokustannuksia.

– Lapissa olemme kokeilleet ”mustaa” kierrätysterästä maastoportaan materiaa-lina, kertoo suunnittelija **Sulo Norberg**.

– Se sulautuu hyvin maastoon, ei ole liu-kas sateellakaan eikä vaadi kunnostusta. Myös asennus sujui helposti ja elinkaari-kustannukset ovat puuportaita pienem-mät. Kokeilu jatkuu mm. keräämällä käyt-täjien palautetta.

Nuoria luonnontutkijoita Nuuksion kansallispuistossa Espoo-päivän yleisötapahtumassa.

KUVA: METSÄHALLITUS / EMILIA RUF.

"Ahmavaarasta löytyi ruskaa, rauhaa ja riemua"

IIJOKISEUTU 20.9.2012 SYÖTTEEN
KANSALLISPUISTON VIERAIDEN KOKEMUKSISTA

Verkkopolut vievät palvelujen ääreen

Luonnossa liikkujia laajasti palvelevalla Luontoon.fi-verkkosivustollamme oli 923 000 yksittäistä kävijää. Suositua verkkopalvelua täydentää sen verkko-yhteisö, jossa kansallispuistojen kävijät voivat jakaa retkimuistot. Retkikartta.fi:n käyntimäärä kasvoi 15 prosenttia.

Loppuvuoden suururakka oli lupamyyntisivuston uudistus. Vuoden 2013 alusta Metsähallituksen kalastus-, metsästys- ja maastoliikennelupia voi ostaa Eräluvut.fi-sivuston kautta. Esittelemme siellä kohteet, kerromme lupaperusteista sekä työstämme valtion riistamaiden ja kalavesien hoitajana sekä eräelämysten tarjoajana.

Kalastus- tai metsästyslupa kännykän käänteessä

Metsästykseseen, kalastukseen ja maastoliikenteeseen tarvitaan maanomistajan lupa. Metsähallitukselta lupia saa kätevästi myös matkapuhelimella. Virkistyskalastus- ja viehelupia, erilaisia metsästyslupia, moottorikelkkaurien käyttämiseen oikeuttavia uralupia sekä vuodesta 2012 myös valtion kalastusmaksuja voi maksaa mobiililupina.

Ajasta ja paikasta riippumatta voi matkapuhelimella ostaa esimerkiksi kalastuslupan soittamalla palvelunumeroon. Äänitiedote kertoo luvan hinnan ja pyytää antamaan ensimmäisen voimassaolo päivän. Heti puhelun jälkeen asiakas

saa tekstiviestin, jossa pyydetään lähettämään vastauksena kalastajan nimi. Tämän jälkeen kalastaja saa matkapuhelimeensa lupaviestin. Samoin on kanalintujen metsästäjä saanut viime lokakuusta lähtien luvan, mikäli metsästäjän haluamalle alueelle on kiintiötä jäljellä. Luvan hinta peritään puhelinlaskussa.

Kainuun kalavedet houkuttaviksi

Virkistyskalastajien ja matkailijoiden ympäristötietoisuus on lisääntynyt ja vaatimustaso noussut, minkä seurauksena pyynti-

kokoisen kirjolohen istutuksiin perustuvien kohteiden vetovoima on heikentynyt. Käynnistimme Kainuussa kaksi Euroopan unionin tukemaa hanketta, joiden avulla uudistamme kalastuspalvelut vastaamaan kalastajien tarpeita. Samalla luomme edellytykset kalastusmatkailuun liittyvien ohjelmajärjestelmien kehittämiseksi.

Kainuun virkistyskalastuskohteille laaditaan uusi toimintamalli sekä perustetaan aivan uusia kalastuskohteita. Lähtökohtana ovat luontaiset ja kotimaiset lajit, kestävä kalavesien hoito ja kestävä kalastus.

The screenshot shows the Eräluvut.fi website interface. At the top, there is a search bar with the text "Hae sivustolta" and a search icon. To the right of the search bar is the Metsähallitus logo. Below the search bar is a navigation menu with the following items: Etusivu, Eräreppu, Metsästys, Kalastus, Maastoliikenne, Erävalvonta, Kohteet, Eräpalvelut, and Yhteyshenkilöt. The main content area features a large image of two people in winter gear, one holding a rifle. Below the image is the text "Eräluupia ja elämyksiä" and "Etusivu". To the right of the main content is a sidebar with a search box labeled "KOHDHAKU" and a "Pikahaku" section. Below the sidebar is a "Verkkokauppa" icon and a "Saa lisäpalveluita" icon. At the bottom of the page, there is a "HAETTAVAT LUVAT" section with a search bar and a "Hae" button. Below this section are social media icons for Facebook, Twitter, and YouTube.

Eräluvut.fi on Metsähallituksen uusi verkkosivusto, josta kalastajat, metsästäjät ja moottorikelkkailijat saavat luvat, neuvot ja vinkit eräelämyksiin valtion mailla.

Vekaran saarella Selkämerellä kunnostettiin vanhaa saaristolaistorppaa ja sen ympäristöä kansainvälisin vapaaehtoisvoimin Metsähallituksen ja Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n järjestämällä talkooleirillä. KUVA: METSÄHALLITUS / HENRIK JANSSON.

Hupia ja hyötyä vapaaehtoistyöstä

Metsähallituksen luontopalvelut jatkoi vapaaehtoistoiminnan kehittämistä kansallispuistojen hoitamiseksi ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi luontokokemusten avulla. Kaiken kaikkiaan lähes 2 000 henkilöä teki vuonna 2012 vapaaehtoistyötä kansallispuistojen, Suomen luonnon tai kestävien riista- ja kalakantojen hyväksi.

Luonnossa on viime vuonna liikkinut iso joukko pitkän linjan vapaaehtoisia keräämässä lajitietoja, hoitamassa maisemaa ja tukemassa riistanhoitoa. Kansallispuistokummeiksi ryhtyi

viisi julkisuuden henkilöä. Saimi Hoyer, Fatbardhe Hetemaj, Patrik Borg, Mikko ”Peltsi” Peltola ja Lauri Tätkä vierailevat kansallispuistojen tapahtumissa ja kertovat omista luontoelämyksistään myös

”Perinneympäristöt katoavat ilman hoitoa”

YLE-UUTISET 21.7.2012 TAMMISAAREN SAARISTON KANSALLISPUISTON LUONNONHOITOILEIRILTÄ.

lehdissä ja verkkosivuillamme. Olemme saaneet mukaan myös ystäväyhdistyksiä ja jopa työstään maksavia vapaaehtoisia, kun loman ja luonnonhoidon yhdistävä elämysmatkailu on ulottunut yhä useampaan kansallispuistoon.

Luonto palkitsee hoitajansa

Perinteisen, laidunnukseen perustuvan karjatalouden väheneminen on tehnyt niityistä harvinaisia luontotyyppisiä. Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa eri puolilla maata yhteensä lähes kolmeatuhatta hehtaaria niittyjä, ketoja, vanhoja kaskimaita ja muita perinnemaisemia. Hoito

”Luteet lumosivat löytäjänsä”

HÄMEEN SANOMAT 12.12.2012
AULANGON LUONNONSUOJELUALUETTA TUTKINEESTA
HYÖNTEISHARRASTAJA TUOMO VAINIOSTA

kannattaa, sillä perinneympäristöt ovat monen uhanalaisen lajin elinehto. Kauniissa maisemissa viihtyvät myös vapaaehtoiset työntekijät, joiden palkkana ovat luonnonsuojelun ilo, hyvä yhteishenki ja hauskat muistot.

Sekä Kolin että Kuhmoisten Isojärven kansallispuistoissa oli jälleen tarjolla suuren suosion saanut viikko lammaspaimenena, ja Seitsemisen kansallispuistossa Pirkanmaalla sai hypähtää 1930-luvun elämänmeenoon pestautumalla pariiksi päiväksi piiksi tai rengiksi Koveron perinnetilalle.

Jokavuotisia talkootöitä oli vapaaehtoisille myös useassa muussa perinnemaisemassa kuten Rantasalmella Linnansaaren metsänvartijatorpalla. Metsähallituksen ja WWF Suomen talkooleirejä on järjestetty saarella jo 1970-luvun lopulta, ja niityt sekä kaskimaat on käsitelty vanhoilla työtavoilla. Luonto on monipuolistunut, ja palkkiona pitkästä työstä nähtiin rauhoitettu perhonen, kalliosinisiipi (*Scolitantides orion*) – ensimmäistä kertaa vuosiin.

WWF Suomen talkooleirit ja talkooleirien pitkäaikainen vapaaehtoinen **Pentti Järvisalo** saivatkin kansainvälisenä Vapaa-

→ *Räyskän (Hydroprogne caspia) poikanen kuuluu Itäisen Suomenlahden hyvinvoivaan saaristolinnustoon. Ratkaisevaa linnuille on ollut kansallispuiston perustaminen 30 vuotta sitten. Eräiden lintulajien kantojen heikentyminen kuitenkin huolestuttaa tutkijoita. Metsähallitus julkaisi v. 2012 Tatu Hokkasen laajan tutkimuksen, jonka toteutukseen osallistui lukuisia vapaaehtoisia lintuharrastajia.*

KUVA: METSÄHALLITUS / MIKA ROKKA.

ehtoisten päivänä 4.12. ansaitusti Metsähallituksen luontopalvelujen tunnustuksen ”Vuoden vapaaehtoinen 2012”.

Vapaaehtoisilta suuri panos lajitiedon kokoamiseen

Ystävähdistyksen sai mm. Saaristomeren kansallispuisto, kun Arkipelagia-seura solmi sopimuksen Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa. Yhteinen päämäärä on saariston luonnon ja kulttuurin tuntemuksen lisääminen. Yhteistyö alkoi harvinaisen saaristo-orkideamme seljakämmejän kartoituksella.

Luontoharrastajien joukossa on päteviä lajiasiantuntijoita, jotka joka vuosi osallistuvat kartoitus- ja seurantatyöhön kuten saimaannorpan pesien tarkastukseen kevättalvisin. Uhanalaisen valkoselkätikan reviierejä ja pesimääriä selvittävät Metsähallituksen ja ELY-keskusten työntekijöiden kanssa WWF Suomen ja lintutieteellisten yhdistysten jäsenet. Vuonna 2012 löytyi

lähes 150 parireviiriä ja niiltä varmistettiin 98 pesintää, joista yksi oli ennätysellinen viiden poikasen pesä. Kylmän kevään rankoista olosuhteista huolimatta pesintä sujui yllättävän hyvin, eikä toissavuotisesta, varmistettujen pesintöjen ennätyslukumasta jääty kuin viidellä.

Metsähallituksen seurantavastuulla olevista muista lintulajeista maakotkien pesinnät onnistuivat kesällä 2012 hyvin. Tarkastuksissa todettiin kaikkiaan 130 onnistunutta pesintää ja 150 poikasta. Merikotkan pesintätulos oli normaali ja muuttohaukan pesintätulos hieman normaalia heikompi. Tunturihaukan pesintätulos oli jo neljäntenä vuonna peräkkäin erittäin huono.

Metsähallitus lupasi 100 euron löytöpalkkion aiemmin tuntemattomasta maakotkan pesästä ja Pohjois-Suomesta löytyvästä merikotkan pesästä. Näin saimme tiedon 14 uudesta maakotkan pesästä ja kahdesta merikotkan pesästä.

Upean luontomme hoitoa vuonna 2013

Ihmisten ja luonnon hyväksi

Kansallispuistojen ja kestävien riista- ja kalakantojen hoitajana luontopalvelut vaalii kansallisomaisuutta. Samalla ihmiset saavat hyvää oloa luonnosta, ja paikallistalouteen tulee euroja. Myös vuonna 2013 samat tavoitteet ohjaavat työtämme. Tästä poimintoja alla.

Hyvinvointia ainutlaatuisista luontokohteista

- Parannamme uuden Sipoonkorven kansallispuiston palveluita.
- Luonto liikuttaa -hanke keskittyy ihmisten hyvinvoinnin parantamiseen luontoliikuntaa edistämällä.
- Teemme tuotekehitystä virkistyskalastuskohteilla.

Olemme kestävä luontomatkailun kumppani

- Suomen luontokeskus Haltiasta tulee merkittävä vierailukohde pääkaupunkiseudulle.
- Kehitämme rajat ylittävää luontomatkailua venäläisten kumppaniemme kanssa.
- Pallas-Yllästunturin kansallispuistosta tulee osa kansainvälistä suojelualueiden verkostoa, joka edistää kestävä matkailua.

Hoidamme suojelualueita ja luonnonvaroja kestävästi

- Toteutamme hallitusohjelman kirjausta METSO-suojelualueen laajentamisesta.
- Aloitamme laajan hankkeen Oulangan luonnonvaraisen taimenkannan elvyttämiseksi.
- Aloitamme sisävesien luonnon kartoituksen pilotti-kohteilla.

Parannamme vaikuttavuuttamme ja tuottavuuttamme

- Otamme käyttöön uusia tietojärjestelmiä luonto- ja aluetiedon hallintaan.
- Teemme ympäristöministeriön toimeksiannosta selvitykset neljän uuden kansallispuiston perustamisedellytyksistä.
- Verkotomme entistä laajemmin terveys- ja hyvinvointitahojen kanssa.

Metsähallituksen luontopalvelujen tunnuslukuja 2012

KANSALLISPUISTOT VETIVÄT VÄKEÄ JA TOIVAT TULOJA 2012

Rahat, jotka valtio sijoittaa kansallispuistojen ja retkeilyalueiden virkistyskäyttöön, palautuvat yhteiskunnalle moninkertaisesti takaisin yritystoimintana ja työpaikkoina.

Kaikkien 37 kansallispuiston kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset vuonna 2012 olivat yhteensä 109,5 milj. euroa ja 1 412 henkilötyövuotta sekä kaikkien 7 retkeilyalueen vastaavasti 15,0 milj. euroa ja 194 henkilötyövuotta.

Keskimäärin kansallispuistoissa kävijöiden rahankäyttö tuo lähialueelle noin 10 euroa jokaista palveluihin sijoitettua euroa kohti.

Talousvaikutukset lasketaan Metsähallituksen luontopalvelujen ja Metsäntutkimuslaitoksen kehittämällä menetelmällä. Siinä hyödynnetään luontopalvelujen keräämiä tietoja käyntikerroista ja kävijöiden rahankäytöstä sekä kertoimia, jotka kuvaavat rahan kiertämistä paikallistaloudessa.

TYÖTÄ LUONNON HYVÄKSI 2012

Puolet Metsähallituksen luontopalvelujen henkilöstöstä työskentelee Etelä-Suomessa, neljännes Pohjanmaan alueyksikössämme ja neljännes Lapissa. Henkilötyövuosia tehtiin 562. Työllistimme aiempien vuosien tapaan Etelä-Suomessa myös avolaitosvankeja luonnonhoitotöissä (34 htv).

Vapaaehtoiset antavat tärkeän työpanoksen luonnon hyväksi. He työskentelivät kanssamme 16 henkilötyövuoden verran.

LUONTOTYÖTÄMME LUKUINA 2012

- metsiä ja soita ennallistettu 1 897 ha
- perinneympäristöjä hoidettu 3 388 ha
- luontotyyppelijä kartoitettu 77 613 ha
- vedenalaisia luontotyyppelijä kartoitettu n. 10 000 ha
- lajistokartoituksia 3 390 ha
- kulttuuriperinnön kartoituksia 18 653 ha

RETKEILYN PALVELUVARUSTUSTA 2012

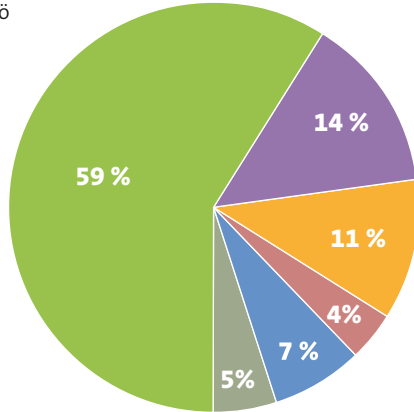
- ylläpidettyjä taukopaikkarakennelmia (mm. tulentekopaikkoja) 2 940 kpl
- huollettuja käymälöitä ja jätehuoltorakennuksia 2 290 kpl
- ylläpidettyjä retkeilyreittejä ja luontopolkuja 7 310 km

LUONTOPALVELUJEN RAHOITUS 2012

Metsähallituksen luontopalvelujen toiminta rahoitetaan pääosin budjettivaroin. Tulorahoitus muodostuu mm. metsästys- ja kalastuslupa- sekä vuokratuloista.

■ Ympäristöministeriö	38,0 milj. €
■ Tulorahoitus	8,7 milj. €
■ Maa- ja metsätalousministeriö	6,9 milj. €
■ Työ- ja elinkeinoministeriö	2,4 milj. €
■ EU-hankerahoitus	4,7 milj. €
■ Muu rahoitus	3,1 milj. €

Rahoitus yhteensä: 63,8 milj. €

METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

Metsähallitus on valtion liikelaitos, joka tuottaa luonnonvara-alan palveluja. Metsähallituksen tehtävät jakautuvat liiketalouteen (mm. metsätalous, tonttikauppa) ja luontopalvelujen tulosalueen hoitoon julkisiin hallintotehtäviin (mm. luonnonsuojelu, eräpalvelut ja maksuttomat retkeilypalvelut). Luontopalvelujen rahoitus tulee pääosin valtion budjetista.

PINTA-ALATIETOJA 2012

Valtion maa- ja vesiomaisuus (n. 1/3 Suomen pinta-alasta) on valtion kiinteistöstrategian mukaisesti keskitetty yhden organisaation, Metsähallituksen, hallintaan.

- Metsähallituksen hallinnassa on valtion maita 9,1 milj. ha ja vesiä 3,4 milj. ha, yht. 12,5 milj. ha.
- Tästä luontopalvelujen hoidossa on maita 3,9 milj. ha ja vesiä 3,2 milj. ha, yht. 7,1 milj. ha (57 % Metsähallituksen alueista):
  - 37 kansallispuistoa, 19 luonnonpuistoa ja n. 500 muuta luonnonsuojelualuetta (yht. n. 1,7 milj. ha)
  - 12 erämaa-alueita (n. 1,5 milj. ha)
  - muita alueita mm. 7 valtion retkeilyaluetta (jotka ovat metsätalouden tulosalueen hallinnassa, mutta luontopalvelujen hoidossa).

LUONTOPALVELUJEN ORGANISAATIO 1.1. 2013

OHJAUSYKSIKÖT:		LUONTOPALVELUJOHTAJA Rauno Väisänen		
HALLINTO Apulaisjohtaja Marja-Liisa Hintsanen KEHITTÄMINEN Vs. kehitysjohtaja Arto Ahokumpu VIESTINTÄ Viestintäpäällikkö Päivi Rosqvist		ETELÄ-SUOMEN LUONTOPALVELUT Vs. aluejohtaja Matti Määttä	POHJANMAAN LUONTOPALVELUT Vs. aluejohtaja Samuli Sillman	LAPIN LUONTOPALVELUT Aluejohtaja Jyrki Tolonen
PROSSIT	ALUEIDEN HALLINTA Päällikkö Markku Vickholm	Aluepäällikkö Seppo Manninen	Vs. aluepäällikkö Teija Turunen	Aluepäällikkö Elina Stolt
	ERÄASIAT Erätalouspäällikkö Jukka Bisi	Aluepäällikkö Jarmo Väisänen	Aluepäällikkö Erkki Turtinen	Aluepäällikkö Pirjo Ilvesviita
	LUONNON SUOJELU Päällikkö Aimo Saano	Aluepäällikkö Harri Karjalainen	Aluepäällikkö Pirkko Siikamäki	Aluepäällikkö Yrjö Norokorpi
	LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ Päällikkö Anneli Leivo	Aluepäällikkö Jouni Aarnio	Vs. aluepäällikkö Matti Tapaninen	Aluepäällikkö Sakari Kokkonen
		Alueelliset tiimit Puistonjohtajat	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat

Metsähallituksen luontokeskukset ja palvelupisteet 2012. Yhteystiedot ja palvelut: www.luontoon.fi > Asiakaspalvelu.

ASIAKASPALVELUMME TUNNUSLUKUJA 2012

- Metsähallituksen luontopalvelujen hoidossa olevilla alueilla 5,1 milj. käyntiä
- asiakaspalvelupisteissä 965 500 vierailua
- opastettuja asiakkaita ryhmissä 54 000 henkeä
- Luontoon.fi-verkkopalvelussa yksittäisiä kävijöitä 923 000
- Retkikartta.fi-verkkopalvelussa 1,3 milj. käyntikertaa
- kalastuslupia myyty 77 000 kpl
- metsästyslupia myyty 47 000 kpl
- retkeilijöiden asiakastytyväisyys 4,2 (asteikolla 1–5)
- kalastajien ja metsästäjien asiakastytyväisyys 3,8 (asteikolla 1–5)

KÄYNTIMÄÄRÄT METSÄHALLITUKSEN ASIAKASPALVELUPISTEISSÄ 2012

Metsähallituksen luontokeskuksissa ja -taloissa sekä asiakaspalvelupisteissä kirjattiin vuonna 2012 yhteensä 965 500 käyntikertaa.

Asiakaspalvelupiste	Käyntimäärä
Hailuoto	18 000
Hautajärvi	8 300
Hossa	38 100
Häme	17 400
Ivalo	13 500
Kalajoki	30 900
Karhuntassu	26 600
Kellokas	76 200
Kiehininen	48 300
Kilpisjärvi	10 300
Koilliskaira	13 400
Korvatunturi	7 000
Liminganlahti	48 300
Naava	63 300
Nestori – Savonlinnan maakuntamuseo	28 000
Oskari	11 900
Oulanka	66 400
Pallastunturi	32 700
Petola	12 500
Ruunaa	8 800
Seitseminen	28 700
Siida	111 900
Sinisimpukka	15 600
Syöte	31 600
Tammisaari	15 300
Teijo	16 000
Terranova	20 400
Tunturi-Lappi	25 600
Ukko	51 500

KÄYNTIMÄÄRÄT KANSALLISPUISTOITTAIN 2012

Metsähallitus hoitaa kaikkia Suomen 37 kansallispuistoa. Käyntejä kirjattiin vuonna 2012 yhteensä 2 087 300.

Kansallispuisto	Käyntimäärä
Helvetinjärvi	23 000
Hiidenportti	10 200
Isojärvi	11 000
Itäinen Suomenlahti	14 400
Kauhaneva–Pohjankangas	4 000

Koli	125 600
Kolovesi	7 800
Kurjenrahka	30 700
Lauhanvuori	9 400
Leivonmäki	14 700
Lemmenjoki	12 400
Liesjärvi	19 500
Linnansaari	29 500
Nuuskio	183 400
Oulanka	162 400
Pallas–Yllästunturi	473 000
Patvinsuo	11 400
Perämeri	8 700
Petkeljärvi	16 400
Puurijärvi–Isosuo	7 600
Pyhä–Häkki	14 300
Pyhä–Luosto	109 400
Päijänne	11 100
Repovesi	89 200
Riisitunturi	20 900
Rokua	23 400
Saaristomeri	57 400
Salamajärvi	13 000
Selkämeri	32 200
Seitseminen	37 600
Sipoonkorpi	95 000
Syöte	33 400
Tammisaaren saaristo	41 500
Tiilikajärvi	7 700
Torransuo	18 300
Urho Kekkosen kp.	300 400
Valkmusa	7 400

KÄYNTIMÄÄRÄT RETKEILYALUEITTAIN 2012

Metsähallitus hoitaa valtion retkeilyalueita, joita on seitsemän. Retkeilyalueilla vierailtiin 354 000 kertaa vuonna 2012.

Retkeilyalue	Käyntimäärä
Evo	59 500
Hossa	51 100
Iso-Syöte	25 700
Kylmäluoma	26 300
Oulujärvi	35 600
Ruunaa	84 500
Teijo	71 300

Metsähallituksen luontopalvelut

Metsähallituksen luontopalvelut -yksikkö vastaa ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa luonnonsuojelusta sekä retkeily- ja eräpalveluista valtionmailla. Luontopalvelujen hoidossa ovat mm. kaikki kansallispuistot, luonnonpuistot ja valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista.

Metsähallituksen luontopalvelujen tehtäviin kuuluvat:

- luonnonsuojelu ja -hoito
- maksuttomat retkeilypalvelut
- eräpalvelut: kalastus- ja metsästys- sekä maastoliikenneluvat; riistanhoito.

www.metsa.fi/luonnonsuojelu – tietoa Metsähallituksen luontopalvelujen työstä

www.luontoon.fi – luonnossa liikkujan laaja palvelusivusto suojelu- ja retkeilyalueista

yhteiso.luontoon.fi – Luontoon.fi-yhteisössä voi jakaa kokemuksensa ja kuvansa luontoelämyksistä

www.retkikartta.fi – valtionmaiden retkeily-, kalastus- ja metsästyskohteet karttapalveluna

www.eräluvat.fi – kalastus-, metsästys- ja maastoliikenneluvat valtionmailla

www.haltia.com – Suomen luontokeskus Haltia: koko Suomen luonto saman katon alla

Suomen kansallispuistot myös Facebookissa

